Kinder Torah. Kedoshim

The Right of Way

"We have called this meeting of the neighbors to discuss an important matter. We are all residents of courtyards that open onto one alley. Our private alley is being used by travelers as a shortcut to pass through our town. These travelers do not live in our town. We propose to seal up one end of the alley to prevent them from passing through. Do we have everyone's approval?"

"I understand everyone's concern, however, we must consult with the travelers first. If they object, then we are not allowed to do this. Once travelers have become accustomed to using our alley, we are not permitted to deny them access."

"What? This is our private property! We can do whatever we want!"
"I'm afraid not."

The question is:

Are the neighbors allowed to seal off the alley if the travelers object?

The answer is:

This case is discussed in the Gemora Bava Basra 12a. Rava Bar Bar Chana says in the name of Rebbe Yochanan that the travelers are allowed to prevent the sealing off of an alley that has become their shortcut. They may do this even though they do not live in the city, and even if there is an alternative route. Why? Because Rav Yehuda in the name of Rav rules that a route that has become an established traveling path for many people cannot be sealed off. Tosafos adds that the travelers must have had permission to use the alley. The residents must have consented in the beginning.

The Shulchan Aruch Choshen Mishpat 162:2 and 377 rules that if the travelers object, the owners of the alley may not seal off an alley that has become an established traveling path in a permissible way.

This puzzle and answer is for learning and discussion purposes only. Do not rely upon it for psak halacha! Consult a Rav to determine the correct halachic ruling.

The House of Hashem

 $^{\prime\prime}\!D$ id you hear the news about Mr. Finagler?"

"No, what happened to him?"

"He has been appointed Secretary of State."

"I am sure he is very happy."

"He certainly is. He has been maneuvering in political circles for years to get an appointment like this. He works day and night going to all of the party's functions – dinners, campaigns, and fund raising events. He pushes himself to the limit

doing 'favors' for the right people, trying to gain their approval. He has one singular goal in mind – to get close to the president.

Now, with all of his efforts, he has

reached a pinnacle.

He is the Secretary of State."

"It is amazing what people will do to get close to someone in a powerful position. They are willing to sacrifice tremendous amounts of time and effort. Mr. Finagler should be an inspiration for all of us."

"Really? A politician? Inspiration? I would have thought the opposite. The Mishna in Pirkei Avos (1:10) tells us to hate being in a position of power, and warns us not to be friendly with government authorities. Another Mishnah (2:3) heeds us to be careful around government officials. They only act to serve their own interests. Mr. Finagler is the epitome of someone acting only for his own interest."

"True. However, I was speaking about another aspect of his rise to political power. The Chofetz Chaim in his sefer 'Torah Ore,' chapter seven, uses the politician to illustrate an important concept. He begins by elucidating a verse in this week's parasha. 'You shall be holy, for I Hashem am holy; and I have separated you from the nations to be Mine' (Vayikra 20:26). A person's madrayga (spiritual level) in olam habo is dependent upon how much holiness he acquires in this world. When he sanctifies himself, by learning Torah and performing mitzvos, he brings himself closer to Hashem's holiness, as the verse states, 'You shall be holy, for I Hashem am holy.' How does this work? The Almighty draws us as close to Him as we want to be. As we become holier, He responds in kind by drawing us

nearer to His Holiness. The Chofetz Chaim adds, 'You should know that bringing one's soul close to the Almighty is the greatest possible pleasure that can possibly exist in the universe. This is what Dovid HaMelech requested (Tehillim 27:4). "One thing I ask of Hashem; that I shall seek. May I dwell in the house of Hashem all the days of my life, to behold the sweetness of Hashem and to visit

house and behold His sweetness is the greatest
pleasure of
eternal delight.
We have no way
to measure its

value.'"

"That alone should be motivation enough to get close to Hashem."

"You are right, however, the Chofetz Chaim concludes with the parable of the politician. We see how he works day

and night to try to advance himself closer to the president. He pursues even the smallest possibility of success with all of his might. If this is how a person conducts himself with an earthly ruler, who is mere flesh and blood, how much more so should we make our way closer and closer to the King of Kings! We must learn His Torah and perform His mitzvos with all of our might, all of the time. That is the way to move up the ladder into Hashem's inner circle. He will respond in kind by coming closer to us, and in so doing give us the greatest pleasure possible in the universe."

Kinderlach . . .

Who wants pleasure? Everyone. Where is the areatest pleasure? At the top. The top of what? The top rung of the spiritual ladder to success. There you will find the ultimate closeness to the Almighty. Just as the politician puts all of his effort into climbing the political ladder to success, so too we must put our full strength into ascending the spiritual ladder. Just as each step brings the politician closer to the president, so too each mitzvah brings us closer to Hashem. Get to the top, kinderlach, and fulfill Dovid HaMelech's ambition. Dwell in the house of Hashem all the days of your life, to behold the sweetness of Hashem and to visit His Sanctuary.

זכות המעבר

"התכנסנו כאן לאסיפת דיירים כדי לדון בנושא חשוב. כולנו מתגוררים סביב החצרות הנפתחות למבוא אחד. עוברי-דרכים משתמשים במבוא הפרטי שלנו כקיצור דרך בעברם בעיירה. הם אינם תושבי המקום. אנו מציעים לחסום קצה אחד של המבוא כדי למנוע מהם לעבור דרכו. האם כולם פה מסכימים?"

"אני מבין את הדאגה של כולם ממצב זה, אך עלינו לשאול לדעתם של עוברי-הדרכים. אם הם מתנגדים, אסור לנו לעשות זאת. לאחר שהם כבר התרגלו להשתמש במבוא שלנו, אסור לנו למנוע מהם את השימוש בו."

"מה? הרי זה רכושנו הפרטי! מותר לנו לעשות מה שאנחנו רוצים בו!"

"נראה לי שלא."

:השאלה היא

האם מותר לדיירי המקום לחסום את המעבר במבוא אם עוברי-הדרכים מתנגדים לכך?

והתשובה היא:

מקרה זה נדון בגמרא בבא בתרא דף י"ב ע"א. רבה בר בר חנה אומר בשם ר' יוחנן שמותר לעוברי-דרכים למנוע את חסימת המבוא שמשמש להם קיצור-דרך. מותר לנו להם לעשות זאת גם אם אינם מתגוררים בעיר, וגם אם יש דרך חלופית. מדוע? משום שרב יהודה בשם רב פוסק שאסור לחסום דרך שנקבעה כבר לרבים. התוספות מוסיפים שיש להניח שלעוברי-הדרכים היתה רשות להשתמש במבוא זה. ככל הנראה, תושבי המקום הסכימו למעבר במקום בתחילה.

השולחן ערוך (חושן משפט סימן קס"ב סעיף ב' ושע"ז) פוסק שאם עוברי הדרכים מתנגדים לכך, אסור לבעלי המבוא לחסום אותו, כל עוד קיבלו עוברי הדרכים רשות לקבעו כדרך מעבר.

חידות אלה והתשובות עליהן הן לצורך לימוד ודיון בלבד. אין לסמוך עליהם למעשה. יש להפנות את השאלה לרב כדי לקבל ממנו את הפסק הנכון.

בית ה'

"האם שמעת את החדשות על מר תחבולן?" "לא, מה קרה לו?"

"הוא מונה לשר החוץ."

"אני בטוח שהוא שמח מאוד במינוי זה."

"בהחלט כן. כבר שנים רבות שהוא עושה כל מיני תחבולות פוליטיות כדי להשיג מינוי כזה. הוא עובד יום ולילה – הולך לכל האירועים של המפלגה ולכל ישיבות הועד. הוא מקפיד לעשות טובות לכל האנשים ה'נכונים', בנסיון למצוא חן בעיניהם. יש לו רק מטרה אחת בחיים: להתקרב לראש הממשלה. וכעת, עם כל המאמצים שעשה, הגיע לפסגה: הוא מונה לשר החוץ."

"מדהים מה שאנשים מוכנים לעשות כדי להתקרב למישהו שנמצא בעמדת מפתח. הם מוכנים להשקיע בכך כה הרבה זמן ומאמץ. אכן, מר תחבולן צריך לשמש לנו דוגמא."

"באמת? שפוליטיקאי ישמש דוגמא? הייתי חושב ההיפך בדיוק. המשנה בפרקי אבות (א', י') מייעצת לשנוא את הרבנות (השררה), ולא להתוודע לרשות (להתיידד עם השלטונות). משנה אחרת (ב,'

ג') מזהירה אותנו 'הוו זהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן.' מר תחבולן הוא דוגמא מובהקת למישהו שפועל רק מתוך מניעים אנוכיים."

"נכון. אך אני מדבר על צד אחר של הישגו. החפץ חיים, בספרו 'תורה אור', פרק ז', משתמש בדוגמא של שר המתאמץ להתקרב למלך, כדי להדגים מושג חשוב. החפץ חיים פותח בפירוש פסוק בפרשת השבוע הזה. 'והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה'; ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי' (ויקרא כ', כ"ו). מדרגתו הרוחנית של האדם בעולם הבא תלויה במידת הקדושה שרכש לעצמו בעולם הזה. כאשר הוא מקדש את עצמו ע"י לימוד תורה וקיום מצוות, הוא מקרב את עצמו לקדושתו של ה', כפי שאומר הפסוק, 'והייתם לי

קדושים כי קדוש אני ה'.' כיצד מתרחש תהליך זה? הקב"ה מקרב אותנו אליו כפי המידה שאנו רוצים

להתקרב. כאשר מתקדשים, מגיב הוא במידה כנגד מידה, ומקדש והחפץ אותנו. מוסיף: חיים וידוע דקרבת' הנפש לאלקים העידון היא

הגדול מכל עידונין שיכולים להמצא וזה שאמר דוד "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה',"... שהיא נועם העליון ותענוג נצחי שאין ערך אליה'."

"דבר זה כשלעצמו צריך להיות מניע חזק דיו כדי שנתקרב לה'."

"אתה צודק. אך החפץ חיים מסיים עם המשל על השר. אנו רואים

כיצד הוא עובד יום ולילה כדי להתקרב למלך. הוא משקיע את כל

מרצו אף כשקיימת רק אפשרות קלושה להצליח. אם כך מתנהג

אדם כלפי שליט בשר-ודם, על אחת כמה וכמה שעלינו להתאמץ

מאוד להתקרב עוד ועוד אל מלך מלכי המלכים! עלינו ללמוד את

תורתו ולקיים את מצוותיו בכל כוחנו, כל הזמן. זוהי הדרך לעלות

במעלות ה' עד שמגיעים לכיסא הכבוד. והוא יגמול עמנו מידה

כנגד מידה בהתקרבו אלינו, וכך יעניק לנו את התענוג הגדול

ביותר האפשרי בולם."

ילדים יקרים . . .

מי חפץ בהנאות? כולנו. מהי ההנאה הגדולה ביותר? להיות במדרגה העליונה - בסולם הרוחני. שם נמצאת הקירבה האמיתית לה'. כפי שאיש פוליטי משקיע את כל כוחו בעלייה בסולם המפלגתי, שלב אחר שלב, כך אנו צריכים להשקיע את כל כוחנו בעלייה במדרגות הסולם הרוחני. כמו שכל צעד מביא את האיש הפוליטי קרוב יותר לפסגה, כך כל מצווה מקרבת אותנו עוד אל ה'. התחילו לטפס, ילדים יקרים, ואז תקיימו את שאיפתו של דוד המלך ע"ה. לשבת בבית ה' כל ימיכם, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו.